

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การศึกษาเรื่อง “การพัฒนาพฤติกรรมด้านคุณธรรมและจริยธรรมของเด็กระดับชั้นปฐมวัย โดยการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐานด้วยเทคนิคการเสริมแรงบวกผ่านการเล่านิทาน” ครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research Methodology) มีวิธีการดำเนินการวิจัยดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ เด็กปฐมวัยชั้นอนุบาล 3 จากโรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยรังสิต จำนวน 4 ห้อง จำนวนนักเรียนทั้งหมด 96 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ เด็กปฐมวัยชั้นอนุบาล 3/2 จากโรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยรังสิต ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 1 ห้องเรียน จำนวนนักเรียน 24 คน

วิธีการสุ่มตัวอย่าง

ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม (Cluster sampling) โดยมีห้องเรียนเป็นหน่วยการสุ่ม

เครื่องมือวิจัยและการสร้างเครื่องมือวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ

1. แผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐานด้วยเทคนิคการเสริมแรงบวกผ่านการเล่านิทาน จำนวน 4 เรื่อง โดยใช้ในการจัดการเรียนการสอน 4 ครั้ง ครั้งละ 40 นาที

เรื่องที่ 1 ข้อคิดเรื่อง ความซื่อสัตย์สุจริต

เรื่องที่ 2 ข้อคิดเรื่อง ความมีเมตตากรุณา

เรื่องที่ 3 ข้อคิดเรื่อง ความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น

เรื่องที่ 4 ข้อคิดเรื่อง ความรับผิดชอบ

2. แบบสังเกตพฤติกรรมด้านคุณธรรมและจริยธรรม ในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐานด้วยเทคนิคการเสริมแรงบวกผ่านการเล่านิทาน

3. แบบบันทึกการปฏิบัติงานของเด็กปฐมวัยในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐานด้วยเทคนิคการเสริมแรงบวกผ่านการเล่านิทาน

ปัญหาเป็นฐานด้วยเทคนิคการเสริมแรงบวกผ่านการเล่านิทาน

4. แบบประเมินพฤติกรรมด้านคุณธรรมและจริยธรรมของเด็กปฐมวัย

5. แบบประเมินความพึงพอใจในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐานด้วย

เทคนิคการเสริมแรงบวกผ่านการเล่านิทาน

การสร้างและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยของรายงานวิจัยฉบับนี้ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเอง มีขั้นตอนในการสร้างดังนี้

1. แผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐานด้วยเทคนิคการเสริมแรงบวกผ่านการเล่านิทาน

ขั้นตอนการสร้างแผนและหาคุณภาพของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐานด้วยเทคนิคการเสริมแรงบวกผ่านการเล่านิทาน ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

1.1 ผู้วิจัยศึกษาเอกสารหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจากนั้นวิเคราะห์และกำหนดกรอบแนวคิดของคุณธรรมและจริยธรรมที่ควรส่งเสริมให้กับเด็กปฐมวัย

1.2 วิเคราะห์หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ทำตารางวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 กับเนื้อหาและจัดกิจกรรมสอดคล้องกับพัฒนาการของเด็กโดยใช้นิทานในการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์การศึกษาแบ่งเนื้อหาที่จะเขียนแผนการจัดกิจกรรม

1.3 สร้างแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้นิทาน ประกอบด้วยสาระสำคัญจุดประสงค์ สาระการเรียนรู้ การะบวนการจัดการเรียนรู้ สื่อและแหล่งเรียนรู้ ประเมินผล บันทึกหลังสอน/ข้อเสนอแนะ

1.4 การแสดงหลักฐานความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้นิทานและนำแผนการจัดประสบการณ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ของแผนการจัดประสบการณ์ ด้านเนื้อหาสาระ จุดประสงค์การเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อการสอน และการวัดผลประเมินผล

1.5 นำแผนการจัดประสบการณ์ที่ปรับปรุงพัฒนาขึ้นเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน ทำการตรวจสอบประเมินผลความถูกต้องด้านเนื้อหาสาระ จุดประสงค์การเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อการสอน และการวัดผลประเมินผลโดยประเมินที่ละแผนการจัดประสบการณ์

ลงความเห็นให้คะแนนเพื่อแสดงหลักฐานความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาแล้วนำคะแนนที่ได้ไปหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC : Index of Objective Congruence) มากกว่าหรือเท่ากับ 0.5 จึงอยู่ในระดับที่เชื่อถือได้

1.6 นำแบบประเมินความเหมาะสมองค์ประกอบต่างๆ ของแผนการจัดการเรียนรู้ในประเด็นต่างๆ ที่ผู้เชี่ยวชาญประเมินเป็นแบบ 3 สเตจ คือ -1 0 +1 โดยใส่ 1 เมื่อท่านเห็นด้วยกับแบบสังเกตพฤติกรรม ใส่ 0 เมื่อท่านไม่แน่ใจกับแบบสังเกตพฤติกรรม และใส่ -1 เมื่อท่านไม่เห็นด้วยกับแบบสังเกตพฤติกรรม

1.7 นำแผนการจัดประสบการณ์มาปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ นำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาปรับปรุงและนำไปทดลองสอนกับเด็กปฐมวัยที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง

1.8 จัดพิมพ์แผนการจัดประสบการณ์ฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง คือ เด็กปฐมวัยชั้นอนุบาล 3/2 โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยรังสิต จำนวน 24 คน

2. แบบสังเกตพฤติกรรมด้านคุณธรรมและจริยธรรม

แบบสังเกตพฤติกรรมด้านคุณธรรมและจริยธรรม มีรายละเอียดในการสร้างและหาคุณภาพดังนี้

2.1 วิเคราะห์ความมุ่งหมายของการวิจัยแล้วศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณธรรมและจริยธรรม

2.2 ศึกษาวิธีการสร้างแบบสังเกตพฤติกรรมด้านคุณธรรมและจริยธรรมตามแบบของ (สมบัติ ท้ายเรือคำ, 2551 : 61-84)

2.3 สร้างแบบสังเกตพฤติกรรมด้านคุณธรรมและจริยธรรมตามกรอบการศึกษาและครอบคลุมประเด็นที่วิจัย

2.4 นำแบบสังเกตพฤติกรรมด้านคุณธรรมและจริยธรรมที่สร้างไปเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจแก้ไข

2.5 นำแบบสังเกตพฤติกรรมด้านคุณธรรมและจริยธรรมที่ผ่านการตรวจพิจารณาแก้ไขจากอาจารย์ที่ปรึกษาแล้วนำเสนอผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน ด้วยความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาแล้วนำคะแนนที่ได้ไปหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC : Index of Objective Congruence) มากกว่าหรือเท่ากับ 0.5 จึงอยู่ในระดับที่เชื่อถือได้ เพื่อพิจารณาความถูกต้องของข้อความ ครอบคลุมเนื้อหา ภาษา ภายใต้กรอบแนวคิดการพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม

2.6 ปรับปรุงแก้ไขตามผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะแล้วนำแบบสังเกตพฤติกรรมด้านคุณธรรมและจริยธรรมนำไปทดลองใช้กับเด็กปฐมวัยที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง ก่อนนำไปใช้จริง

3. แบบบันทึกการปฏิบัติงานของเด็กปฐมวัย

แบบบันทึกการปฏิบัติงานของเด็กปฐมวัย มีรายละเอียดในการสร้างและหาคุณภาพ ดังนี้

3.1 ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเครื่องมือประเภทแบบบันทึกการปฏิบัติงานของเด็กปฐมวัย

3.2 วิเคราะห์วัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างแบบบันทึกการปฏิบัติงานของเด็กปฐมวัย

3.3 กำหนดประเภทของแบบบันทึกการปฏิบัติงานของเด็กปฐมวัย เป็นแบบบันทึกการปฏิบัติงานของเด็กปฐมวัยสั้นๆ

3.4 สร้างแบบบันทึกการปฏิบัติงานของเด็กปฐมวัย

3.5 หาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาแล้วนำคะแนนที่ได้ไปหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC : Index of Objective Congruence) มากกว่าหรือเท่ากับ 0.5 จึงอยู่ในระดับที่เชื่อถือได้

3.6 ผู้วิจัยได้พิจารณาตรวจสอบความถูกต้อง เหมาะสม และปรับปรุงให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น และนำไปจัดพิมพ์เพื่อใช้ในการบันทึกการปฏิบัติงานของเด็กปฐมวัยต่อไป

4. แบบประเมินพฤติกรรมด้านคุณธรรมและจริยธรรมของเด็กปฐมวัย

แบบประเมินพฤติกรรมด้านคุณธรรมและจริยธรรมของเด็กปฐมวัย มีรายละเอียดในการสร้างและหาคุณภาพ ดังนี้

4.1 ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเครื่องมือประเภทแบบประเมินพฤติกรรมด้านคุณธรรมและจริยธรรมของเด็กปฐมวัย

4.2 วิเคราะห์วัตถุประสงค์ของการประเมินพฤติกรรมด้านคุณธรรมและจริยธรรมของเด็กปฐมวัย เพื่อกำหนดประเด็นแบบประเมินพฤติกรรมด้านคุณธรรมและจริยธรรมของเด็กปฐมวัย

4.3 สร้างแบบประเมินพฤติกรรมด้านคุณธรรมและจริยธรรมของเด็กปฐมวัย เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลตามประเด็นที่วิจัย

4.4 ตรวจสอบคุณภาพของแบบประเมินพฤติกรรมด้านคุณธรรมและจริยธรรมของเด็กปฐมวัย โดยพิจารณาความเหมาะสมของภาษาที่ใช้และประเด็นคำถามโดยอาจารย์ที่ปรึกษาวิจัย ซึ่งมีความเชี่ยวชาญทางด้านการพัฒนาแบบประเมินพฤติกรรมด้านคุณธรรมและจริยธรรมของเด็กปฐมวัย จากนั้นนำไปทดลองใช้กับเด็กปฐมวัยที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง และไปจัดพิมพ์เพื่อใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

5. แบบประเมินความพึงพอใจ

แบบประเมินความพึงพอใจ มีรายละเอียดในการสร้างและหาคุณภาพ ดังนี้

5.1 ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเครื่องมือประเภทแบบสอบถาม

5.2 วิเคราะห์วัตถุประสงค์ของชุดฝึกอบรมเพื่อกำหนดประเด็นคำถาม

5.3 สร้างแบบสอบถามเพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลตามประเด็นที่วิจัย

5.4 ตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถาม หาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาแล้วนำคะแนนที่ได้ไปหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC : Index of Objective Congruence) มากกว่าหรือเท่ากับ 0.5 จึงอยู่ในระดับที่เชื่อถือได้ โดยพิจารณาความเหมาะสมของภาษาที่ใช้และประเด็นคำถาม จากนั้นนำไปจัดพิมพ์เพื่อใช้สอบถามกลุ่มตัวอย่าง

แบบแผนการทดลองและการดำเนินการทดลอง

ผู้วิจัยได้ดำเนินการ โดยใช้แบบแผนการทดลอง One Group Pre-test Post-test Design ดังนี้ (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2538: 249)

แบบแผนการทดลอง

กลุ่ม	ทดสอบก่อนการทดลอง (Pre-test)	การจัดกระทำ (Treatment)	ทดสอบหลังการทดลอง (Post-test)
กลุ่มทดลอง	T_1	X1	T_2

สัญลักษณ์ที่ใช้ในแบบแผนการทดลอง

T_1	แทน	ทดสอบก่อนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ (Pre-test) กลุ่มทดลอง
X1	แทน	ทำการทดลองการจัดประสบการณ์การเรียนรู้
T_2	แทน	ทดสอบหลังเรียนจัดประสบการณ์การเรียนรู้ (Post-test) กลุ่มทดลอง

การดำเนินการทดลอง

ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอน

1. ผู้วิจัยดำเนินการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ โดยใช้แผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐานด้วยเทคนิคการเสริมแรงบวกผ่านการเล่านิทานของเด็กปฐมวัย ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลอง ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562 เป็นระยะเวลา 8 สัปดาห์ สัปดาห์ที่ 2 วัน วันละ 40 นาที

2. ผู้วิจัยสังเกตพฤติกรรมของเด็กแล้วบันทึกผลไว้ในแบบสังเกตพฤติกรรมและแบบบันทึกการปฏิบัติงานของเด็ก

วิธีการรวบรวมข้อมูล

1. สังเกตในระหว่างการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แล้วบันทึกไว้ในแบบสังเกตพฤติกรรมด้านคุณธรรมและจริยธรรม และบันทึกการปฏิบัติงานของเด็กปฐมวัย
2. ดำเนินการทำแบบประเมินความพึงพอใจ และแบบประเมินพฤติกรรมด้านคุณธรรมและจริยธรรมของเด็กปฐมวัย
3. นำคะแนนจากการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสังเกต การบันทึกการปฏิบัติงานของเด็ก และการประเมินพฤติกรรมด้านคุณธรรมและจริยธรรมไปวิเคราะห์ ตามสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

การพัฒนาพฤติกรรมด้านคุณธรรมและจริยธรรมของเด็กระดับชั้นปฐมวัยโดยการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐานด้วยเทคนิคการเสริมแรงบวกผ่านการเล่านิทาน ดำเนินการวิเคราะห์และอธิบายโดยใช้สถิติ ดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลในการหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ค่า IOC ใ้สูตร

ค่าดัชนีความสอดคล้องของเครื่องมือ (Index of Item Objective Congruence : IOC)

โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

ให้คะแนนเท่ากับ +1 เมื่อแน่ใจว่าแผนการจัดการเรียนรู้มีความเหมาะสม

ให้คะแนนเท่ากับ 0 เมื่อไม่แน่ใจว่าแผนการจัดการเรียนรู้มีความเหมาะสม

หรือไม่

ให้คะแนนเท่ากับ -1 เมื่อแน่ใจว่าแผนการจัดการเรียนรู้ไม่มีความเหมาะสม

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

IOC แทน คำนีความสอดคล้องของแผนการจัดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้น

$\sum R$ แทน ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

แล้ววิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ค่าดัชนีนี้มีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไปถือว่ามีความสอดคล้องกันในเกณฑ์ที่ยอมรับได้

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลหลังจากการใช้เครื่องมือวิจัย

1. การเปรียบเทียบพฤติกรรมก่อนเรียนและหลังเรียนจากการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐานด้วยเทคนิคการเสริมแรงบวกผ่านการเล่านิทาน โดยใช้สถิติค่า t-test แบบ Dependent (Paired Samples t-test)

2. การวิเคราะห์ความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่างและการวิเคราะห์ข้อมูลการพัฒนาพฤติกรรมด้านคุณธรรมและจริยธรรมของเด็กระดับชั้นปฐมวัยโดยการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐานด้วยเทคนิคการเสริมแรงบวกผ่านการเล่านิทาน โดยใช้สถิติ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ค่าร้อยละ (Percentage) โดยใช้สูตร (บุญชม ศรีสะอาด. 2553 : 80)

$$P = \frac{f}{N} \times 100$$

เมื่อ P แทน ร้อยละ

f แทน ความถี่ที่ต้องการแปลงให้เป็นร้อยละ

N แทน จำนวนความถี่ทั้งหมด

ค่าเฉลี่ย (Mean) โดยใช้สูตร (บุญชม ศรีสะอาด. 2553 : 82)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ \bar{X} แทน ค่าเฉลี่ย

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมดในกลุ่ม

N แทน จำนวนผู้เรียนในกลุ่ม

ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยใช้สูตร (บุญชม ศรีสะอาด. 2553 : 81)

$$S.D. = \sqrt{\frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ S.D แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

X แทน คะแนนแต่ละตัว

N แทน จำนวนคะแนนในกลุ่ม

\sum แทน ผลรวม

2. โปรแกรมสำเร็จรูป

สูตร T – test Dependent Semple

